

DE LIQUIDITEITSBALANS IN HET EFFECTENBEDRIJF

	Saldibalans		Fondsenbalans		Verlies- en Winstrekg.		Liquiditeitsbalans										
Kas	f	72.143.95					f	72.143.95									
Cliënten																	
debetsaldi geheel gedekt	„	650.143.82		f	803.172.—			f	153.028.18								
idem ten deele gedekt				„	42.402.—		„	13.581.86									
idem ongedekt	„	55.983.86		„			„	9.847.32									
creditsaldi blanco ver- koopen			f	52.178.47	f	46.782.—		„	5.396.47								
idem vrij			„	21.667.10				„	21.667.10								
Leenposten o/f	„	31.450.—			„	31.000.—		„	450.—								
idem u/f			„	15.430.—	„	15.000.—		„	430.—								
Beurs te leveren	„	12.179.75			„	12.200.—		„	20.25								
idem te ontvangen			„	10.792.80	„	11.100.—		„	307.20								
Prolongatie o/g			„	500.000.—	„	632.500.—		„	132.500.—								
Eigen fondsen long	„	95.547.87			„	111.350.—	f	15.802.13									
idem short			„	24.378.12	„	21.480.—	„	2.898.12									
Commissie			„	80.342.87			„	80.342.87									
Intrest			„	10.021.33			„	10.021.33									
Onkosten	„	67.513.12			f	67.513.12											
Meubilair	„	1.—					„	1.—									
Kapitaal								„	280.000.—								
Voorraad in kluis	f	994.810.69	f	994.810.69	f	726.862.—	f	1.000.124.—	f	67.513.12	f	109.064.45	f	228.831.33	f	460.542.—	
Winst						273.262.—											
	f	994.810.69	f	994.810.69	f	1.000.124.—	f	1.000.124.—	f	109.064.45	f	109.064.45	f	502.093.33	f	502.093.33	

gelaten worden, dat in het geheim te doen; zij moet niet verplicht worden het bedrag daarvan in de balans te doen blijken. Menig aandeelhouder heeft in dezen tijd alle reden zulk wijs beleid, waar het is toegepast, te waardeeren; andere hebben reden het te betreuren, dat er geen geheime reserves aanwezig zijn. De reserve voor eventualiteiten wordt gewoonlijk in een veelomvattenden post aan de credit-zijde van de balans opgenomen (b.v. „Creditors, including provision for contingencies”) en het lijkt mij noodzakelijk, dat uit de bewoordingen van de omschrijving het bestaan van de reserve blijkt. Het gebruik van dergelijke reserves tot tegemoetkoming in verliezen of aanvulling van winsten moet aan aandeelhouders worden medegedeeld en, met uitzondering van een betrekkelijk klein aantal gevallen, moet het zoodanig gebruikte bedrag worden genoemd. Het ontstaan en het gebruiken van geheime reserves houdt verband met een zoo groote verscheidenheid van omstandigheden, dat in dit vraagstuk geen vaste uitspraak voor alle gevallen kan worden gedaan. Het oordeel wat in een bepaald geval de juiste methode moet worden geacht, kan alleen verkregen worden, nadat met de omstandigheden van dat individuele geval is rekening gehouden.”

In het algemeen zal de hierboven weergegeven opvatting ook bij de Hollandse Accountants de meeste aanhangers vinden. Hoe het mogelijk zal zijn deze in de Companies Act te codificeren, zullen wij met belangstelling dienen af te wachten.

(The Incorporated Accountants' Journal)
(Januari, Maart en Mei 1932)
v. R.

OVERZICHT DER REFERATEN, UITGEBRACHT OP HET VIJFDE INTERNATIONAAL CONGRES VOOR WETENSCHAPPELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE, GEHOUDEN TE AMSTERDAM OP 18—23 JULI 1932

Leest men de samenvattingen der „openers of discussion” van de referaten, dan is men geneigd de vraag tot probleem

te maken, of wellicht niet de beste wijze om een congres vrucht te doen dragen zij, de vragen, ter behandeling waarvan het samengeroepen wordt, voorbedachtelijk zoodanig te redigeeren dat zij voor meer dan één uitlegging vatbaar zijn. Daarbij zou dan subsidiair kunnen worden overwogen, in hoeverre, bij de vertaling der vragen in de toegelaten talen, verder profijt van dit leidende beginsel kan worden getrokken.

Het mag althans wel als zeker worden aangenomen, dat de verscheidenheid van behandeling van sommige der opgegeven onderwerpen geringer zou geweest zijn, wanneer de formulering bij enkelen niet meer dan één uitlegging had toegelaten en daardoor punten zijn aangeroerd, die anders waarschijnlijk niet ter sprake zouden zijn gekomen.

Moge de overzicht-schrijver zich daardoor ook al eenigszins gedupeerd gevoelen, de onpartijdigheid gebiedt zelfs hem te erkennen, dat dit niet op kan wegen tegen het voordeel, dat belanghebbenden uit de ongedachte resultaten van de vraagstelling wellicht trekken kunnen.

In het volgende wordt gepoogd van de vele referaten, althans van de belangrijkste voor den accountant, naar de meening van den schrijver, een zeer summier overzicht te geven, waarbij de orde wordt gevolgd, waarin zij in de twee bundels, door het Congresbestuur uitgegeven, verzameld zijn.

De 1e vraag luidt:

Bestaan er in de economische gebieden (industrie, landbouw, handel) vaste methoden ter bepaling van den kostprijs? Hoe zijn deze vastgesteld en welke uitkomsten hebben zij opgeleverd?

G. A. Ware (U.S.A.) beantwoordt deze vraag in zijn referaat: „Uniform Cost Accounting”, op de volgende wijze.

De vaststelling eener uniforme methode van kostprijsberekening is zeer wezenlijk een coöperatieve arbeid, daar zij niet slechts één onderneming moet dienen, doch bestemd is om gebruikt te worden door alle leden eener bepaalde industrie.

Zal zulk een gezamenlijk optreden resultaat hebben, dan

moet het uitgaan van, en geleid worden door, een centraal, onpartijdig, lichaam, dat de geheele daarbij betrokken industrie vertegenwoordigt en het vertrouwen van ieder lid bezit. Om dit in te zien, is veel nadenken en een diep inzicht in de menselijke natuur niet noodig. Geen onderneming zal gaarne, indien al, bereid worden gevonden om zich te richten naar de voorschriften van haar concurrent, ten opzichte van de vraag hoe zij haar kosten al dan niet moet berekenen en in welken vorm de inkomsten moeten worden getoond. Beiden zullen allicht vinden, dat hun methode goed is, terwijl een onpartijdig onderzoek zal aantoonen, dat beide middelmatig zijn en een derde concurrent, aan de beide anderen onbekend, door zijn methode van kostprijsberekening wellicht gunstige uitkomsten bereikt.

De ervaring in de U.S.A. heeft geleerd, dat de „Trade-Association” van een bepaalde industrie de eenigste organisatie is, die op bevredigende wijze kan zorg dragen voor de opstelling van een uniforme kostprijsberekening. Dit is zoo, omdat de Association niet slechts onpartijdig is jegens haar leden, doch bovendien in nauwe aanraking is met de verschillende technische en andere fasen van de industrie, die zij vertegenwoordigt en welke belangen zij te behartigen heeft.

Het is noodig, dat de industrie zich doordringt van het groote belang, dat een uniform systeem van kostprijsberekening voor haar verdere ontwikkeling heeft en het is juist daarbij, dat de Trade-Association haar een onvergelijken dienst kan doen.

Het referaat bespreekt de volgende onderwerpen:

Legal Limitations; The objects of Uniform Cost Accountancy; Organisation and Procedure; Cost Committee; The Association Accountant; The Cost accountancy Manuel; The benefits of Uniform Cost Accountancy; Cost Accountancy Meetings; The Maintenance of Uniformity; Comparative Costs; Industrial Cost Standards as an Aid to Budgetary Control.

Tenslotte wordt een uiteenzetting gegeven, met behulp van een groot aantal staten, van de uniforme kostprijsberekening in de U.S.A. in de courantenpapier industrie.

Heinrich Herches, uit Weenen, beantwoordt de gestelde vraag in het bijzonder met het oog op de textielindustrie, in zijn referaat: „Einheitsverfahren zur Bestimmung der Selbstkosten.”

Eerst wordt een overzicht gegeven zoowel van de inzichten, die men in Midden-Europa veelal over het doel van de berekening van den kostprijs aantreft, als van de belangrijkste inrichtingen, die in de Textielindustrie voor de kostecontrôle voorkomen, benevens van de gebreken, die haar aankleven. Daarna worden de richtlijnen voor het vaststellen van standaard-methoden besproken. Het voornaamste deel van het referaat wordt gevormd door een kritiek op de twee voor de Textielindustrie bestaande handleidingen:

R.K.W. Veröffentlichung No. 34: „Einheitsbuchführungen: Webereien, mit besonderer Berücksichtigung der Buntwebereien” en

Veröffentlichung des Wool Institute of New-York. „Handbook for standard cost-computation in the wool-industry”.

De referent geeft met beslistheid de voorkeur aan de progressieve methode boven de retrograde en geeft de maatregelen aan, waardoor de progressieve methode ook in het geval van een rijk gevarieerde productie aanwendbaar en geschikt schijnt.

Alle principieele vragen, die zich bij de opstelling van een uniforme kostprijsberekening voor doen, worden in acht groepen verdeeld. Tenslotte worden de grenzen aangegeven, waarbinnen de methode toepassing vinden kan.

Het referaat behandelt de volgende onderwerpen:

Das Kostenproblem; Einheitsverfahren; Einheitsverfahren für die Textielindustrie.

De zoo juist genoemde acht groepen zijn de volgende:

- I. Progressive oder retrograde Selbstkostenermittlung;
- II. Eingliederung der Betriebsrechnung in das gesamte Rechnungswesen;
- III. Festlegung der Kostenarten und ihrer Begriffsbestimmung;
- IV. Aufstellung des Kontenplanes;
- V. Festlegung der Rechnungsperioden; (Hierbij speelt de kalenderhervorming een beslissende rol);
- VI. Eingliederung der Kosten in ihre Kategorien;
- VII. Verfahren zur Kostenerfassung;
 - a. des direkten Material- und Lohnaufwandes;
 - b. Schema zur Erfassung und Verteilung der Gemeinkosten;
 - c. Kosten- und Leistungskontrolle;
 - d. Kostenermittlung je Erzeugungseinheit;
- VIII. Feststellung des Einflusses von Beschäftigungsgrad und Auftraggrösse auf die Kostengebarung.

Uit naam van „La Commission Générale d'Organisation Scientifique du Travail” in Frankrijk, werd een referaat uitgebracht door *Jean Milhaud*.

Daarin wordt een overzicht gegeven van de studies en onderzoeken verricht door „les groupements d'industriels français pour contribuer à l'unification des méthodes de calcul des prix de revient.”

Een interprofessionale enquête, verricht met medewerking van de verschillende groepen, die behooren tot de „Confédération Générale de la Production Française” heeft geleid tot het vaststellen van een zeker aantal algemeen erkende beginselen.

Verschillende industrieën hebben daarvan gebruik gemaakt, om daardoor te komen tot een nauwkeurige methode van kostprijsberekening, geschikt voor hun eigen bedrijven.

In het referaat wordt een vluchtig overzicht gegeven van de pogingen, die in dien geest werden gedaan door Hotels, Wolindustrieën, Drukkerijen, Electriche en Mechanische bedrijven, Smelterijen en Banken.

Tenslotte wordt de tekst gegeven van een brief van een Fransch industrieel, die een plan ontwikkelt voor de nationale en internationale bestudeering van het probleem.

Een Memorandum door *H. Jack Bock* (V.S.A.) ingezonden, bespreekt de volgende onderwerpen:

The relationship of Scientific Management and Standard Costs; The increased scope of Standard Cost plans over retrospective accounting methods; How Standards are established; Compilation of budgets; Standard Cost procedure. Description of two types of plans and procedures; Specimen forms; Standard Expense Schedule; Standard Cost Record; Forecast of Sales, Freight and Cost-At Standard; Summarized Budget; Specimen Ledger Accounts; Net Profit Variation Analyses; Uses of Standard Cost Data; Specimen Reports; Daily Labor Efficiency Report; Monthly Purchase- and Manufacturing-Cost-variation Report; Profit and Loss Statement with Analysis of Variations.

De tekst wordt verduidelijkt door een aantal staten.

Volgt een Memorandum van *Ferd. Zedlitz* (Czecho-Slowakey).

Met behulp van grafische voorstellingen wordt een uiteenzetting gegeven van de voortbrengingskosten van wollen garens in alle phases der productie voor alle gangbare nummers bij volbezetting der spinnerij.

Memorandum van *Rimailho*, Administrateur-Délégué de la

„Compagnie Générale de Construction et d'Entretien de Matériel de Chemin de Fer”:

Betoogd wordt:

1. De kostprijs van een product op een gegeven oogenblik en in den staat, waarin het zich daar bevindt, is de som der gemaakte kosten
 - a. voor het materiaal, dat het bevat;
 - b. voor het loon van den arbeid, rechtstreeks op het product aangewend;
 - c. voor de vergoeding van het rationeele deel der onkosten, die op het product vallen.
2. De fabriek is verdeeld in verschillende afdelingen, voor welke ieder afzonderlijk boek wordt gehouden. Voor iedere afdeling berekent men den maandprijs van het arbeidsuur, waarbij men rekening houdt met de loonen, die in de afdeling zijn betaald geworden en met het deel van de vaste en veranderlijke kosten, die haar toevallen.

Het product bevat een zeker gewicht aan grondstof, waarvan de kostprijs naar de algemeene methode is bepaald (zie onder a.); deze prijs wordt in iedere afdeling, waar het product passeert, verhoogd met een zeker aantal arbeidsuren; men kent den prijs van ieder dier uren (door rekening te houden met b. en c. hierboven); de kostprijs van het product is de som van al deze factoren.
3. Hoe meer de arbeidsafdelingen gelijksoortig zijn in den zin van de in het referaat gegeven definitie, hoe meer de waarheid zal worden benaderd.

A. *Williamson T. C. W. A.* zond eveneens een memorandum. Hij deelt mee, dat een uniforme kostprijsberekening in Groot-Brittannië door een dozijn industrieën werd ingevoerd. Het meeste succes heeft men gehad met de oprichting van een permanente commissie voor kostprijsberekening, die propaganda-werk doet en ook desgewenscht praktische hulp verleent. Het belangrijkste voorbeeld van een uniform systeem levert de „British Federation of Master Printers”, welke dit werk reeds vóór 20 jaar ter hand nam. Het daarop volgende in belangrijkheid is de poging, die sedert 1923 door de „British Ironfounders Association” wordt gedaan.

Grootte-verschil der ondernemingen is geen belemmering om een uniform systeem aan te nemen, indien slechts zorg gedragen wordt om bijzondere problemen afzonderlijk te behandelen.

Een referaat over „Kalkulation im Klein-gewerbe” werd door *Ir. V. Huci* ingediend.

De methode van berekening, die heden ten dage, zegt hij, in Czecho-Slowakije gewoonlijk onderwezen en meestal toegepast wordt, bewaart den ondernemer niet voor verliezen, doch is veeleer geschikt om de prijsvorming te maskeeren, daar zij verschillende deelen van den kostprijs te algemeen behandelt, aan de afzonderlijke elementen meestal niet voldoende aandacht schenkt. Dit wordt nader toegelicht en vervolgens aangegeven hoe naar de meening van den schrijver de berekening zou behooren te geschieden.

Dr. Karl Rege, Hongarije, wijdt een referaat aan: „Die gebräuchlichen Methoden zur Ermittlung der Produktions-Selbstkosten der ungarischen Landwirtschaftlichen Produkte”.

Josef H. Hazuka, Wenen, leverde een referaat in, getiteld: „Die Vereinheitlichung der industriell-kaufmännischen Selbstkosten-Rechnung Voraussetzung des Zwischenbetrieblichen Kostenvergleiches.”

De praktische behoeften aan kostenvergelijking binnen het bedrijf loopen uit of samen in het probleem, om uniforme be-

rekeningsmethoden te vinden, die een bevredigende gelijksoortigheid van de beschikbare te vergelijken cijfers waarborgen.

Voor zoover hierbij sprake is van onderzoekingen naar de kosten in afzonderlijke *branches*, zullen voorbereidende normaliseerings-maatregelen ten opzichte van de organisatie der kostenberekening te minder moeilijkheden bereiden, daar er reeds een rij voorbeeldelijk-richtinggevend publicaties ter beschikking staan. Voor zoover de schrijver weet, liet men echter tot nu toe na te beproeven te komen tot opstelling van *algemeen geldige* organisatiebeginselen, die alles wat de berekeningen in de *branches* gemeen hebben samenvattende, geschikt zouden zijn om te dienen tot leidende beginselen voor een kostenvergelijking van *ongelijksoortige* bedrijven.

In het referaat wordt nu getracht om waarnemingen en ervaringen in een veelzijdigen practischen normaliseeringsarbeid op het gebied van de kostprijsberekening opgedaan, verder te ontwikkelen tot algemeen geldige, conerete organisatievoorstellen en daarbij het bewijs te leveren, hoe ver heden reeds rekeningensysteem en afrekeningstechniek in het moderne rekeningenswezen tegemoet komen aan de eischen van een *uniform instrument van vergelijking van berekeningen zelfs van fundamenteel verschillende bedrijven*.

De volgende onderwerpen worden achtereenvolgens behandeld:

- Stand der betriebswirtschaftlichen Forschung hinsichtlich Normung der Selbstkostenbestimmung.
- Problemenstellung der practischen Betriebsvergleichung.
- Einflussfaktoren der Kostenstruktur.
- Analyse der Kostenstruktur.
- Praktische Durchführung der Selbstkosten-Normung.
- Normung des Kostenvergleiches.
- Het artikel wordt verduidelijkt door vier „Schaubilder”:
 - der Kostengliederung.
 - der Lohnkosten-Erfassung.
 - der Selbstkosten-Rechnung der Einzelfertigung.
 - der Selbstkosten-Rechnung der Massenfertigung.

„Le contrôle des prix de revient et la direction d'une entreprise de bâtiment, basé sur un budget” is de titel van een referaat van *M. L'ing. Mieczyslaw Lopuszynski*, Warschau.

De korte inhoud is als volgt:

Het rationaal beheer van een bouwonderneming moet gebaseerd zijn op een budget, dat omvat, den kostprijs der uit te voeren werken, hun verkoopwaarde en de te verwachten winst. Dit budget wijst de standaards aan, waarmede de directie der onderneming rekening heeft te houden bij haar beleid.

De uitkomsten, die gedurende de uitvoering der werkzaamheden worden verkregen, moeten worden gecontroleerd met behulp van een speciaal systeem van verantwoording. Dit systeem moet het mogelijk maken, zoowel den kostprijs als het geheele beheer der werkzaamheden te controleren.

Ing. Josef Mattes, Zagreb, bood een referaat aan over de „Bestimmung und Verwertung virtueller Längen im Eisenbahnbetriebe.”

„Etablissement et controle d'un budget dans une entreprise minière” is de titel van een referaat, uitgebracht door „*Petrosam*” Société Anonyme Roumaine pour l'exploitation des Mines de Charbon.”

Er wordt betoogd:

In den tegenwoordigen tijd is het meer dan in normale tijden noodig rekening te houden met een algemeene financieele onzekerheid; bovenal is dit het geval bij de exploitatie der mijnen, waar het element van het onverwachte bijzonder mee doet. Daarom is het noodzakelijk een budget op te stellen, dat voort-

durend kan worden gecontroleerd. Ten einde vast te stellen, welke mijn, of welk kwartier eventueel de productie moet wijzigen en hoe het oorspronkelijke budget moet worden aangepast aan de nieuwe condities, is het volstrekt noodig het oog te houden op iedere onkostenrekening door middel van een zeer gedetailleerde statistiek der boekhouding, naast die der technische werken. In hetgeen dan volgt wordt getoond, hoe het budget van een kolenmijn met een dagelijksche productie van 6300 ton werd opgesteld en gecontroleerd.

Om een budget te kunnen opmaken, is het noodig voor iedere mijn haar hoogste productiecijfer, haar productie program onder de meest gunstige voorwaarden, en den kostprijs voor iederen post van het budget, te bepalen. Dit moet het mogelijk maken, een zekere totale productie zoo goed mogelijk over de verschillende mijnen en kwartieren te verdeelen; aan te wijzen, welk kwartier, in geval van verandering der productie in den loop der jaren, zich het beste en het snelste aan deze verandering kan aanpassen en den eventueelen kostprijs vast te stellen. Voor het geval, dat de productie door gebrek aan afzet niet die van het program bereikt, worden verschillende maatregelen aangegeven, teneinde economische aanpassing te verkrijgen: Beperking van een aantal werkzaamheden, ontslag van een deel der arbeiders, vermindering van het aantal werkdagen (dit laatste hoofdzakelijk in het geval van een voorloopige vermindering der productie) en het geheel opgeven van een of meer kwartieren, onder opmaking van een nieuw productie-program. De berekening der loonen en der materialen wordt gelijktijdig aangegeven voor iedere rekening afzonderlijk en kan steeds in de boeken worden ingedragen in de tweede week van de maandafsluiting. De hoofdboekhouding vereenigt de gegevens der loonen en materialen met eventueel andere gegevens en maakt voor iedere afdeling een afzonderlijke berekening. Iedere rekening, collectief of individueel, krijgt een comptabele en een statistieke „fiche”. Om de controle te vergemakkelijken, wordt maandelijks een bedrijfs-overzicht opgemaakt voor iedere individueele rekening. Daardoor wordt een vergelijking mogelijk tussehen hetgeen volgens program moest geschieden en wat in werkelijkheid werd verricht, terwijl tevens een leidraad voor de controle afdeling wordt verkregen.

Hanna Paskowicz: „Ingénieur agronome” te Warschau, bood een studie aan getiteld: „Application des méthodes mathématiques à la comptabilité agricole”.

Georges Wels, Frankrijk, leverde een „Essai d'une comptabilité de prix de revient”, waarin de boekhouding van een olijvenplantage wordt beschreven.

Max Schalansky, Aussig, bood een verhandeling aan, getiteld: „Abrechnung einer Wollbuntweberei mit angegliederten Färberei und Appreturbetrieb”.

Prof. Teodoro d'Ippolito, Italië, betoogt in een memorandum het volgende:

Op grond van enkele aanhalingen in de verslagen van voorgaande congressen, besluit hij, dat een standaard-methode tot bepaling van den kostprijs twee doelen dient:

- a. verkrijging van een basis tot beoordeeling der verkoopsmogelijkheden;
- b. verkrijging van een basis tot bepaling van de hoogste productiviteit van het bedrijf.

Alvorens de te dien opzichte reeds behaalde resultaten te bespreken, stelt hij twee vragen:

- a. Is het mogelijk in een bedrijf ook maar bij benadering den waren kostprijs der afzonderlijke producten vast te stellen, of heeft ieder product verschillende kostprijzen?

- b. Is het mogelijk bruikbare methoden te vinden voor verschillende bedrijven en tijdperken?

Vervolgens bespreekt hij de verdeling der onvoorziene verliezen over een langen termijn, een handelwijze die naar zijn meening, niet juist is. De verliezen behooren niet in de berekening der kostprijzen, welke de basis vormen voor den verkoopprijs, doch behooren als bijzonder verliezen op de productie te worden beschouwd, daar anders een algemeene genormaliseerde kostprijberekening niet mogelijk is. De schrijver gelooft een norm voor enkele gelimiteerde groepen van bedrijven te kunnen opstellen naar de volgende beginselen:

- a. Verschillende standaards voor ieder der doeleinden, die zich in een zelfde bedrijf voordoen.
- b. één standaard voor een speciaal doel opgesteld, zóó, dat dit systeem door een kleine wijziging ook op alle doelen kan worden aangewend.

Tot slot wordt een voorbeeld gegeven, van de berekening van den kostprijs der „Fiat”, benevens een paar tabellen. De eene tabel heeft betrekking op de ijzergieterij, de andere op de Automobielfabriek der „Fiat”.

„Vergleichbare Standard-costs Produktionsverschiedener Betriebe der Schwerindustrie, unter Berücksichtigung der verschiedentlichen maschinellen Einrichtung, deren Methodologie, Durchführung und Auswirkung, wie deren Wichtigkeit in der staatlichen Schwerindustriellen Planwirtschaft”, is de veel omvattende titel van een uitvoerige met veel grafische figuren toegelichte verhandeling van *Obering. K. P. Gligorin*, „Konsultant des Obersten Volkswirtschaftsrates in Moskou, für Betriebs-Organisations-Rationalisierung und Wirtschaftsrechnung”.

De schrijver vestigt de aandacht op de tegenstelling, die bestaat tussehen de kapitalistische en de socialistische opvatting der Maatschappij, welke een opvatting van het vraagstuk van den kostprijs medebrenkt, die van het kapitalistisch standpunt afwijkt. Dit komt daarin tot uitdrukking, dat in de kapitalistische volkshuishouding de verlaging van den kostprijs gelijklooiend is met de winstverhoging of de accumulatie van het kapitaal. In de socialistische volkshuishouding daarentegen is de verlaging van den kostprijs gelijklooiend met het goedkooper afgeven van de producten aan de verbruikers, te meer daar volgens in die huishouding bestaande wetten een winstopslag beperkt is tot een bepaald doel, t.w., de middelen ter verkrijging noodig tot verbetering der levens- en cultuurvoorwaarden der arbeiders en bedienden, alsmede voor de besparingen, die de Staat behoeft voor verdere industrialiseering en de algemeene verbetering van den welstand. De verlaging van den kostprijs raakt hier dus de diepste levensbelangen der breedste bevolkingslagen, waarom aan dit vraagstuk zeer bijzonder de aandacht wordt geschonken.

Niettemin ziet de schrijver toch een punt van overeenstemming, n.l. het belang eener economische voortbrenging.

De structuur der economie van de Sovjetunie, welke haar uitdrukking vindt in de Staatsindustrie, die daar uitsluitend voorkomt, eischt:

A. Algemeene richtlijnen tot bepaling der kostprijzen op basis van vaste productiekosten (Standardcosts), als ook overeenkomstig gewijzigde Budgetcontrole, waaruit per machine of per arbeiderbrigade het plus- of minusverschil bij iedere operatie dagelijks blijkt.

B. De mogelijkheid van de prestatie- en kostenvergelijking tussehen bepaalde industriele bedrijven, ook wanneer hun product en machinale inrichting onderling verschillend is.

Hiermede wordt dus de vraag der vergelijkbare Standard-costs opgeworpen. De referent heeft dit vraagstuk niet slechts

beantwoord door het ontwerpen van meetbare-werk-eenheden, doch bovendien door rekening te houden met de verscheidenheid en den toestand der machinale inrichting.

Door een nieuw systeem van prophylaktische machine-beproeving, met gebruikmaking van de door Prof. *Schlesinger* uitgewerkte beproevingsmethoden, voor werktuigmachines, verkrijgt hij door zijn „Punkte-Bewertungs-System” een uitdrukking (coëfficiënt) van den toestand der afzonderlijke machines.

Daar alle elementen der onkosten binnen vaste kostprijzen (Standard-costs) — dus ook de verloren tijd, zoowel die, welke van de machine, als die, welke van de arbeiders afhangt, door middel van welk bedrag weder de Machineausnutzungsfaktor moet worden verkregen — een normering behoeven, heeft referent ook deze normering, met gebruikmaking van den voren genoemden coëfficiënt uitgevoerd.

Daardoor wordt, nog afgezien van de aanpassing der verliezen aan den effectieven machinetoestand en van de vaststelling der kostprijzen, de mogelijkheid geboden niet slechts van een betrouwbaar bedrijfsplan, doch bovendien van een betrouwbaren grondslag voor de geheele staats-industrieplanning.

Alle bovengenoemde elementen vereenigd, maken de opstelling mogelijk van vergelijkbare kostprijzen (Standard-costs) voor verschillende bedrijven binnen bepaalde industrieën.

Aan dit referaat is een tweede toegevoegd, eveneens van de hand van genoemden Obering. *K. P. Gligorin* over „Unkosten-Senkung durch Unkosten-Rücklassung”.

Er wordt op gewezen, dat het onvoldoende is naar verlaging van de van „buiten” komende onkosten, zooals vracht (spoor- en zeetransport), porti, telegram- en telefoonkosten, allerlei belastingen, alsook in- en uitvoerrechten, te trachten, een punt, dat in dezen tijd algemeen onderwerp van verhandeling tusschen de Staten is. Indien al hierover tusschen de Staten overeenkomsten tot stand komen, zijn deze toch niet geschikt om invloed uit te oefenen op, of rekening te houden met, een veel belangrijker factor, namelijk de interne bedrijfsleiding.

Zeer veel meer meent de schrijver kan tot bevordering van de arbeidsmoraliteit in het bedrijf worden gedaan, door de onkosten te verdeelen over de afdelingen, die de onkosten inderdaad veroorzaken. Zijn er bijv. speciale kosten gemaakt in afdeling A., veroorzaakt door een onderbreking in afdeling B., dan moeten deze kosten in A. worden geboekt ten laste van B. Hierdoor wordt een bedrijfsbarometer verkregen, die onder den titel: „door andere afdelingen veroorzaakte schaden”, onnauwkeurigen of verkeerden arbeid in de verschillende afdelingen aanteekeent.

Deze methode der onkostenverlaging door onkostenoverboeking heeft in de praktijk reeds geleid tot een belangrijke vermindering der kosten.

(Wordt vervolgd)

C. V.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: **Mej. Dr. R. PHILIPS** en **Drs. G. L. GROENEVELD** voor bedrijfseconomie en **J. P. DE HAAN** en **J. C. SPANGENBERG** voor accountancy

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Accountants als wegbereiders voor de efficiency bij het Ned. Indische Gouvernement

Dulk, J. J. de n — Het verplaatsen van de contrôle-werkzaamheden

van den Gouv. Acc. Dienst naar de Rekenkamer wordt besproken. O.m. naar aanleiding van het volgende:

Een vertegenwoordiger van de Regeering heeft in den Volksraad verklaard, dat de accountant voor hoogere functies ongeschikt wordt geacht, daar een accountant nooit meer is dan een hulpkracht. Ook de onwetendheid van genoemde functionarissen terzake van de plaats van den accountant in het particuliere bedrijfsleven, wordt besproken.
A II 1 *Accountancy Juli/Aug. 1932*

Directors, auditors and valuations

Redactie. — Naar aanleiding van de meening van Sir Mark Webster Jenkinson, dat elke N.V. een z.g. financieele-commissaris in haar college van commissarissen moet hebben, die, als aanvulling aan de balans, aan de aandeelhouders verslag uitbrengt over de waardeering van de roerende en onroerende goederen, de financieele positie van dochterondernemingen, enz., o.m. ook om de accountants dan niet met deze taak te behoeven te belasten, wordt over deze aangelegenheid een beschouwing gegeven.
A II 1 *The Accountant 2 Juli 1932*

Recommends appointment of corporation auditors

Redactie. — Opgenomen is de tekst van de resolutie aangenomen door „the Chamber of Commerce of the State of New-York”, waarbij de wenschelijkheid wordt uitgedrukt, dat alle Maatschappijen, behalve dan die overheidsbedrijven, die al onder staatscontrole staan, er naar moeten streven, dat overal aandeelhouders een „independent certified public accountant” benoemen. Hierbij wordt o.m. het volgende opgemerkt:

„Recent experiences in several directions show the need of better and more independent auditors. In order that full effect be given to the proposed change it would, of course be necessary to have the auditor's complete report available for inspection by shareholders. It is believed that the consequence would be a larger attendance of stockholders at annual meetings and a deeper interest in a corporation's affairs.”
A II 1 *The American Accountant Juli 1932*

De accountants als wegbereiders voor de efficiency bij het Nederlandsch-Indische Gouvernement

Redactie. — Naar aanleiding van de artikelen in de April en Juli/Aug. nrs. van „Accountancy” geeft de redactie een uitvoerige beschouwing over bovenstaand onderwerp. Aan het slot wordt het volgende opgemerkt: „De Directeur van Financiën zegt:” „En ik zou hier een kleine analogie willen trekken met het particuliere bedrijfsleven. Ook daar ziet men de accountants niet in de directies zitten en niet in den Raad van Commissarissen, maar den accountant ziet men als een zeer gewaarde hulpkracht, maar die hulpkracht is en ook hulpkracht blijft.”

Wanneer er een analogie is, die fout is, dan is het wel deze. Niet, dat wij ons gekrenkt gevoelen door het woord hulpkracht. Als bedrijfshuishoudkundigen weten we, dat wij alle radertjes zijn in het groote proces der productie en gevoelen wij ons in het gezelschap van doctoren, advocaten, notarissen enz. zeer goed op onze plaats, doch waartegen wij willen opponeeren is, dat deze analogie in de praktijk juist zou zijn.

Qualitate qua kan de accountant eener N.V. niet tegelijkertijd als directeur of commissaris dier N.V. optreden, daar dit een functievermenging zou zijn, die ongeoorloofd is en dan ook in de reglementen der accountantsvereeningen verboden wordt.

Doch daarentegen ziet men zeer veel accountants als commissaris optreden. Wanneer in Nederland een enquête daaromtrent werd ingesteld, zou men als resultaat zien, dat in verhouding van het betrekkelijk kleine aantal accountants een groot aantal commissarisplaatsen door hen bezet wordt.”
A II 1 *Accountancy September 1932*

Wettelijke regeling van het accountantswezen in Hongarije

Beyderwellen, W. — Beschreven wordt de regeling van het accountantswezen in Hongarije
A II 4

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Sept. 1932

III. LEER VAN DE INRICHTING

De Campos boekhoudmachine

Hagenan, C. — Uitvoerig wordt bovenstaande nieuwe boekhoudmachine besproken.
A III 3

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Sept. 1932